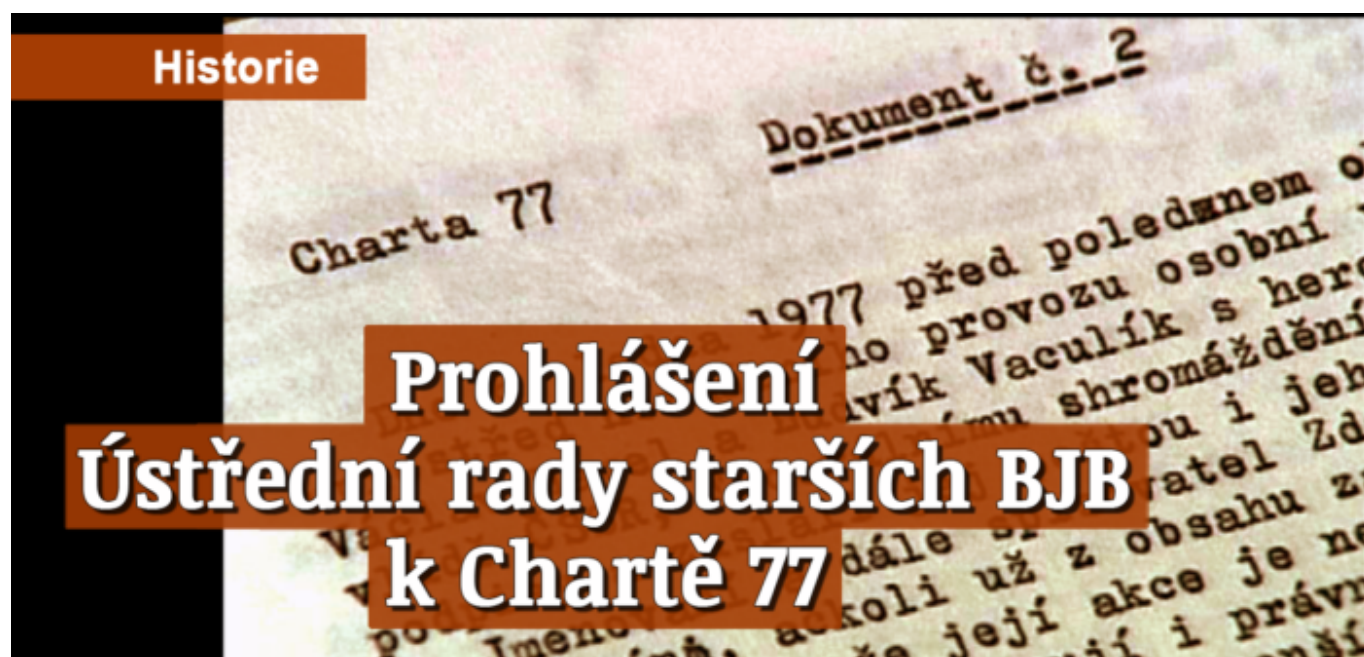

Střípky z historie: 35. Prohlášení Ústřední rady starších BJB k Chartě 77

Ústřední rada starších Bratrské jednoty baptistů v ČSSR se nepřipojila k signatářům Charty 77, která se zastávala náboženských a občanských svobod. Svým prohlášením k Chartě 77 z 24. ledna 1977 Ústřední rada starších BJB nenaplnila baptistickou zásadu [svobodu svědomí](#), ze které vychází úsilí baptistů o náboženskou a politickou svobodu ve společnosti.

Sedmdesátá léta se v BJB vyznačovala relativní konformitou v zájmu zachování klidné existence. Výjimku tvořil pankrácký sbor v Praze, kde probíhaly tajné bytové semináře a sbor byl v kontaktu s mnoha disidenty Charty 77.

Střípky z historie

Ústředí Bratrské jednoty baptistů odsoudilo Chartu 77 na Konferenci kazatelů v Brarislavě, na které jim bylo představiteli státní správy „vysvětleno“, proč je tento dokument „zhoubný“.

Prohlášení Ústřední rady starších BJB k Chartě 77

Ústřední rada starších Bratrské jednoty baptistů v ČSSR shromážděná dne 24. ledna 1977 v Bratislavě v záležitosti tzv. „Charty 77“, prohlašuje:

1. Nikdo z vedoucích církve ani kazatelů není spoluautorem zmíněné Charty ani jejím signatářem.
2. Ve své činnosti zdůrazňujeme dobré vztahy ke státní správě, a cítíme-li se někdy v něčem omezeni ve své činnosti, hledáme u ní porozumění a zastání cestou otevřeného jednání.
3. Příslušníci našich sborů se aktivně podílejí na budování své socialistické vlasti a na jejím mírovém úsilí v zájmu šťastné budoucnosti naší vlasti i všeho lidstva.
4. Ve všech svých veřejných prohlášeních zdůrazňujeme pozitivní přístup k problémům společného

života ve své zemi a motivujeme ho poslušností evangelia Kristova, které vybízí k upřímné lásce ke všem lidem a vede k nepokryté poddanosti těm, kteří jsou postaveni v moci podle Písma: „Podání budte všelikému lidskému zřízení pro Pána“ (1. Petr 2,13).

Ústřední rada starších Bratrské jednoty baptistů v ČSSR

Petr Macek, kazatel pankráckého sboru, který byl na tomto setkání přítomen, se vyjádřil v tom smyslu, že nemůže odsoudit něco, co nečetl a pokud je to dokument, který hájí lidská práva, že by s ním i býval souhlasil. Tento postoj Petra Macka výrazně zvýšil napětí mezi ním a jeho příznivci a vedením Bratrské jednoty baptistů¹ (*Archiv bezpečnostních složek, f. Svazky kontrarozvědného rozpracování – Centrála, arch. č. 684497MV*).

ProhlášeníCharty 77

Dne 13.10.1976 byly ve Sbírce zákonů ČSSR /č.120/ zveřejněny "Mezinárodní pakt o občanských a politických právech" a "Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech", které byly jménem naší republiky podepsány v roce 1968, stvrzeny v Helsinkách roku 1975 a vstoupily u nás v platnost dnem 23.3.1976. Od té doby mají i naši občané právo a náš stát povinnost se jimi řídit.

Svobody a práva lidí, jež tyto pakty zaručují, jsou důležitými civilizačními hodnotami, k nimž v dějinách směřovalo úsilí mnoha pokrokových sil, a jejich uzákonění může významně pomoci humánnímu vývoji naší společnosti.

Vítáme proto, že Československá socialistická republika k těmto paktům přistoupila.

Jejich zveřejnění nám ale zároveň s novou naléhavostí připomíná, kolik základních občanských práv platí v naší zemi zatím - bohužel - jen na papíře.

Zcela iluzorní je například právo na svobodu projevu, zaručované článkem 19 prvního paktu:

Desítkám tisíc občanů je znemožněno pracovat v jejich oboru jen proto, že zastávají názory odlišné od názorů oficiálních. Jsou přitom často objektem nejrozmanitější diskriminace a šikanování ze strany úřadů i společenských organizací; zbavení jakékoli možnosti bránit se, stávají se prakticky oběťmi apartheidu.

Statisícům dalších občanů je odpírána "svoboda od strachu" /preambule prvního paktu/, protože jsou nuceni žít v trvalém nebezpečí, že projeví-li své názory, ztratí pracovní a jiné možnosti.

První stránka Charty 77

Několik informací pro srovnání s postoje duchovních a věřících z jiných církví k Chartě 77:

Role věřících v Chartě 77

Roli věřících v Chartě 77 komentoval Milan Otáhal takto: „Neměli vyhraněný politický program, ale od začátku se zasazovali za náboženskou svobodu.“

To se projevilo například tím, že se řada těchto signatářů stala tvůrci žádostí, návrhů, zpráv, sdělení, dopisů či petic, které se týkaly **porušování náboženských práv**, či které **žádaly propuštění**

věznů, jak věřících tak nevěřících, kteří měli i neměli přímo co do činění s Chartou. Toto je patrné nejen z dokumentů Charty, ale i z řady jejich veřejných i neveřejných dopisů a petic. Ty byly zaslané generálnímu prokurátorovi, prezidentu republiky, ministru vnitra, synodní radě, kardinálu Tomáškovi, Janu Pavlu II.

Role duchovních v Chartě 77

Duchovní kvůli svému specifickému povolání, které nebylo v souladu s intencemi státního aparátu, čelili velkému tlaku. Státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti jim mohl být kdykoliv odebrán. Podpis Charty některým z nich samozřejmě ke ztrátě tohoto souhlasu napomohl. Jmenujme si např. Františka Bublanu. Řada z nich byla nejrušněji šikanována, izolována a přemísťována (František Lízna) či donucena „různými okolnostmi k emigraci“ jako Svatopluk Karásek. S některými z nich se pak duchovní mimo Chartu báli stýkat z obavy, že ztratí státní souhlas.

Seznam signatářů Charty 77, u kterých bylo zjištěno, že se někdy zabývali, či že se zabývají duchovní službou.

Jejich jména jsou i s informací, v jaké církvi vykonávali nebo vykonávají svou službu.

Milan Balabán – duchovní Českobratrské církve evangelické
Zdeněk Bárta – duchovní Českobratrské církve evangelické
Edmund Bauer – duchovní Českobratrské církve evangelické
Ing. Tomáš Bísek – duchovní Českobratrské církve evangelické
Zdeněk Bonaventura Bouše – duchovní Římskokatolické církve
Aleš Březina – duchovní Českobratrské církve evangelické
František Bublan – duchovní Římskokatolické církve
Daniela Brodská – duchovní Českobratrské církve evangelické
Petr Brodský – duchovní Českobratrské církve evangelické
Václav Diviš – duchovní Starokatolické církve
Jan Dus – duchovní Českobratrské církve evangelické
František Hochman – duchovní Římskokatolické církve
Robert Gombík – duchovní Římskokatolické církve
Pavel Hlaváč – duchovní Českobratrské církve evangelické
Svatopluk Karásek – duchovní Českobratrské církve evangelické
Jan Keller – duchovní Českobratrské církve evangelické
Ing. Alfréd Kocáb – duchovní Českobratrské církve evangelické
František Korbela – duchovní Římskokatolické církve
Josef Kordík – duchovní Římskokatolické církve
František Lízna – duchovní Římskokatolické církve
Andrej Lukáček – duchovní Římskokatolické církve
Václav Malý – duchovní Římskokatolické církve
Marie Matzenauerová – duchovní Českobratrské církve evangelické
Petr Payne – duchovní Českobratrské církve evangelické
Milan Piša – duchovní římskokatolické církve
Bohdan Pivoňka – duchovní Českobratrské církve evangelické
Miloš Rejchrt – duchovní Českobratrské církve evangelické
Miroslav Růžička – duchovní Českobratrské církve evangelické
Karol Sidon – rabín
Antonín Slovák – duchovní římskokatolické církve
Vojen Syrovátka – duchovní Českobratrské církve evangelické
Jan Šimsa – duchovní Českobratrské církve evangelické
Bohumil Šitavanc – duchovní Římskokatolické církve

František Šilar – duchovní Českobratrské církve evangelické
doc. Ing. Jakub Trojan – duchovní Českobratrské církve evangelické
Jan Tydlitát – duchovní Českobratrské církve evangelické
Olga Valešová – duchovní Českobratrské církve evangelické
Miloslav Vašina – duchovní Českobratrské církve evangelické
Tomáš Vlasák – duchovní Římskokatolické církve
Marián Zajíček – duchovní Římskokatolické církve
Josef Zvěřina – duchovní Římskokatolické církve

Z tohoto seznamu vyplývá, že mezi celkovým počtem 1898 signatářů Charty 77 bylo 24 evangelických duchovních, 15 římskokatolických kněží, jeden starokatolický kněz a jeden věřící, který se později stal rabínem.

Poznámky:

¹ Baptisté byli díky svému tradičnímu napojení na USA neustále v podezření ze spolupráce se zahraničními tajnými službami. Toto podezření se vyostřilo v 70. letech, kdy se kazatelem pankráckého sboru stal Petr Macek, který si vzal za ma.nželku Američanku Harriet. Její rodina měla vlivné kontakty na administrativu prezidenta Jimmyho Cartera (1977 – 1981), který byl rovněž baptista. Petir Macek byl tímto částečně chráněn z ministerstva zahraničí, což popuzovalo ministerstvo vnitra k větší kontrole Petra Macka a okolí prostřednictvím představitelů z Ústředního rady BJB. Zvyšovalo to tak napětí nejenom mezi pankráckým sborem a ústředím, ale i mezi pankráckým a vinohradským sborem, který byl tradičně s ústředím ve shodě. (Monika Šístková, *Bratrská jednota baptistů před a po roce 1989 očima jejich členů*, diplomová práce, str. 75)

Prameny:

archiv Bratrské jednoty baptistů

Archiv bezpečnostních složek, f. Svazky kontrarozvědného rozpracování – Centrála, arch. č. 684497MV

Seznam signatářů Charty 77

Monika Šístková, *Bratrská jednota baptistů před a po roce 1989 očima jejich členů*, diplomová práce, str. 75

Štěpán Křivánek

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)